

Stručně k přímé volbě prezidenta republiky

eFocus

Nejprve chci předeslat, že jsem byl a pořád jsem zásadně proti přímé volbě prezidenta republiky. Ze systémového hlediska nutno konstatovat, že přímá volba odpovídá prezidentskému systému, v naší ústavně-právní struktuře působí naprosto cizorodě. Připomeňme si, že po celé dějiny naší novodobé demokracie byl a je český stát parlamentní a nikoliv prezidentskou republikou. Dalším mínusem přímé volby je posílení syndromu "únava voličů" ze zvýšeného počtu voleb. Při prvních prezidentských volbách možno očekávat sice relativně vysokou účast, ale u těch dalších půjde rapidně dolů. Únava je násobena zamýšlenou dvoukolovostí prezidentských voleb. Takže mnohým lidem pak nezbude energie, v důsledku citované únavy z voleb, na důležitější demokratická hlasování, kterými jsou např. volby parlamentní či komunální. Jen naiva si může myslet, že více voleb znamená více demokracie.

Přímá volba by snad dávala o trochu víc smyslu, pakliže by měl český prezident nějakou opravdu důležitou kompetenci. Jako právníka, působícího již jedenáctým rokem na brněnské právnické fakultě, mě napadá kupříkladu pravomoc vetovat zákony, kterou dnes hlava republiky (asi k velkému smutku Hradu) nemá a asi jen tak brzy mít nebude.

Jelikož jsem z Jižní Moravy, resp. přímo z Brna, dovolil bych si také *mimo-právně* postesknout, že je škoda, že žádný z vážnějších kandidátů není z Brna či jeho blízkého okolí.

Nicméně když už přímou volbu máme, musíme se s ní smířit. Na rozdíl od některých jiných publicistů, politologů či čtenářů mi nevadí, že kandidují či o kandidatuře nahlas uvažují různé méně konformní osobnosti či dokonce „postavičky“ - nechci je zde explicitně vyjmenovávat, abych jim nedělal další zbytečnou reklamu. Rozhodně jejich kandidaturu nepokládám za krok ku snížení naší politické kultury, pokud to v Česku vlastně ještě jde.

Obecně u tohoto typu voleb platí, že pokud kandidát myslí svou účast ve volbách vážně, tak se snaží programově posunout do středu, aby zaujal co nejvíce voličů. Přímá volba tak paradoxně pomáhá obrušovat hrany a umenšuje politické extrémy. Přirozeně u některých zcela „extrémních extrémistů“, toto neplatí, ti řežou kampaň hlava nehlava s vědomím, že ve volbách stejně propadnou. Nicméně na tyto *ultras* pamatuje padesátisícová hranice podpisů nutných ke kandidatuře. Padesátitisícový limit je, dle mého názoru, v prováděcím zákonu zcela správný a ústavně souladný.

Takže jedno malé plus nám prezidentská volba možná přinese, částečnou kultivaci některých politických radikálů a radikálek. Nicméně celkově jsem pro návrat parlamentní formy volby prezidenta. Respektive mám trochu kacířsky za to, že v zemích, kde má hlava státu skutečné kompetence velice malé, a takovou je bezpochyby i dnešní Česko, je skoro jedno za pomoci jakých nástrojů se prezident volí. Co získáme za půl miliardy až miliardu korun, které by přímá volba měla stát? Pro srovnání nepřímá parlamentní volba prezidenta nás stála „jen“ statisíce korun....a kandidátku Janu Bobošíkovou jsme tam měli taky.

Na závěr svého komentáře bych rád upozornil na problém, který na blogu Jiné právo trefně pojmenoval progresivní soudce Nejvyššího správního soudu Vojtěch Šimíček. Na jednu stranu zákon o politických stranách velmi omezuje politické strany a hnutí, co se týče osob jejich sponzorů. Připomeňme, že české a moravské politické strany nesmí přijímat dary např. od obcí, právnických osob s účastí státu přesahující 10%, zahraničních právnických osob anebo cizinců, kteří nemají trvalý pobyt v ČR apod.).[1] Naopak zákon o volbách prezidenta nedává zde paradoxně omezení absolutně žádná. Jak správně píše citovaný soudce a pedagog (docent ústavního práva) V. Šimíček. Vzniká tak značná nelogičnost spočívající v tom, že zmíněné subjekty sice z právního hlediska nesmějí sponzorovat politické strany, aby jim tak pomohly např. v letošním krajském nebo senátním volebním zápase, ale zároveň jim však nic nebrání sponzorovat prezidentské kandidáty. I když se bude třeba rovněž jednat o kandidáty navržené politickými stranami.[2] K tomu nezbyvá než dodat, že zde to zákonodárci trochu „uteklo“.

Pokládá snad prezidentské volby za méně důležité, tedy hodné nižší ochrany?

Řeceno slovy klasika - absolutní dokonalost není věcí z tohoto světa, a o české legislativě to platí určitě v míře *větší než si myslíte*.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
odborný asistent na PF MU v Brně
právník a publicista

[1] Viz § 19 z.č. [424/1991](#) Sb. a § 19a téhož zákona dokonce stanoví pokud získají-li strana a hnutí peněžitý dar v rozporu s tímto zákonem, jsou povinny vrátit jej dárci včetně jeho úrokového zhodnocení ve výši diskontní sazby České národní banky platné ke dni vrácení daru, a to nejpozději do 1. dubna roku následujícího po roce, ve kterém dar získaly. Není-li takový postup možný, odvedou příslušnou částku v téže lhůtě do státního rozpočtu.

[2] Šimíček, V.: Prezidentské volby zabalené do fíkových listů transparentnosti, blog Jiné právo, 27.9.2012

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5*](#)

službami

- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)